

Sandsli barnehage

VIRKSOMHETSPLAN

NATUR OG KULTUR

**Virksomhetsplan og tilpasning til Rammeplan for barnehager
2009 - 2012**

oppdatert 28.06.2011

Innhold

Innledning.....	3
Sandsli barnehage.....	3
Organisering av barnegruppene. Hjemmegrupper og aldershomogene grupper.....	3
Barnehagen sin pedagogiske profil er KULTUR og NATUR.	3
Fra Lov om Barnehager.....	4
Fra Rammeplan for Barnehager	4
Sandsli barnehage sin praktisering av rammeplan for barnehager.....	4
Barnehagen som arena for læring.....	4
Årsplan med prosjekt bolker som arbeidsform.	5
Barnehagen som arena for danning.	5
Omsorg.....	6
Barns lek.....	6
Barns medvirkning	6
Barnehagen som kulturformidler.....	8
Samarbeid med skolen	8
Sandsli barnehage, en Miljøfyrtårnbedrift.....	8
Avfallshåndtering:	9
Mat og kosthold.....	9
Det estetiske miljøet:	9
Sandsli barnehage – med et Veritas-sertifisert uteområde	9
Samarbeid i nærmiljøet	10
Samarbeid med barnas hjem.	10
Møteplan.....	10
Vurdering	10
Barnesamtaler for evaluering og innspill i planlegging	11
Pedagogisk dokumentasjon	11
Filosofi – og filosofiske tilnærminger til temabolker gjennom året.....	11
Primærkontakt	11
Tilvenningstiden.....	12
TRAS, Askeladden, Steg for Steg og Språksprell, – Ord og Handling.....	12
Språk – og identitet. Ukentlige engelsksamlinger i barnehagen.	13
Tid og plass for de minste barna.	13
Samarbeid med Høgskolen i Bergen	13
Den Kulturelle Bæremeis (DKB), fra pilotbarnehage til DKB tilknyttet kompetansebarnehage.	13
Andre eksterne samarbeidspartnere: CARF.....	14

Innledning.

Virksomhetsplanen formidler barnehagens tilpassing til Rammeplan for Barnehager. Den inneholder sentrale tema/områder som iht til Rammeplan for barnehager skal stå beskrevet i i barnehagens Årsplan. Dette er informasjon som trengs for å forstå Årsplanens innhold og oppbygging.

Stiftelsen Statoils barnehager har utarbeidet et overordnet Visjon og Verdi dokument: ”Stiftelsesboken”. Til denne er det laget en Strategisk Plan (over en fireårsperiode). Stiftelsesboken skal binde og styrke fellesskapet for våre fire barnehager, og er vårt nærmeste overordnede dokument for virksomheten. Underordnet denne kommer vår virksomhetsplan og Årsplan for Sandsli barnehage.

Sandsli barnehage

Sandsli barnehage åpnet høsten 1984. Barnehagen er en av fire barnehager som eies og drives av Stiftelsen Statoils barnehager og gir plass til barn av ansatte i Statoil.

Barnehagen er i størrelsesorden en fem avdelings barnehage, med ca 70 barn og en personalstab på 20 personer. Personaloversikt finnes på hjemmegruppene / Utegruppen. Følg oss på våre hjemmesider: www.sandsli-barnehage.no

Organisering av barnegruppene. Hjemmegrupper og aldershomogene grupper.

- Barnehagen er delt inn i tre hjemmegruppen (avdelinger) med barn fra 1-6 år. Her har de sin hovedtilhørighet, garderobeplass og faste bordplass. De tre hjemmegruppene er; **Småskaret, Blåberget og Grasrota.**
- **Utegrupper i Hasselskogen** De to største års kullene er annenhver uke i barnehagens opparbeidede uteområde, Hasselskogen. Det eldste årskullet er sammen, likeså det nest eldste. De to gruppene er ute annen hver uke og i egen hjemmegruppen den andre uken. Den uken de er ute, har de egen garderobeplass for det.
- For at alle barna skal få den stimulering som samvær med barn på samme alder gir, er barna i tillegg inndelt i aldershomogene grupper på tvers på de tre hjemmegruppene. Denne matriseorganiseringen mener vi fremmer en mangfoldighet i både struktur/organisering og kultur! Vi kaller denne organiseringen **Kryss og Tvers** (”K&T” på månedsplankalender), Her er barna aldersdelt i gruppene: **Jupiter** (5åringene), **Saturn** (4 åringene), **Venus** (3 åringene) og **Pluto** (2 åringene) **Stjernene** (1 åringene)

Barnehagen sin pedagogiske profil er KULTUR og NATUR.

KULTUR:

Kulturopplevelser og kulturskaping vektlegges som en grunnleggende del av vår virksomhet. Som DKB (Den Kulturelle Bæremeis) tilknyttet kompetansebarnehage, vektlegger vi at barn skal møte kunst og kunstnere – både på eksterne kunstneriske arena og at vi årlig skaper samarbeidsprosjekter med kunstnere og kunstinstitusjoner. Høsten 2009 mottok vi den nasjonale Barnehageprisen for kunstfagprosjektet: ”Hallo din sko!”

NATUR:

Vår satsing på miljø og miljøivaretaking skal vise igjen i vår hverdag! Barna skal få en grunnleggende holdning til å ivareta jordens ressurser, bli glad i og knyttet til naturen, og evne å ta vare på den! Egen utegruppe for alle 4 og 5 åringer, nærområdet vårt med gode og allsidige tur opplevelser for barn i alle aldre, miljøryddedager, egen kompostering – av barn kalt: ”Jordfabrikken”, prosjekter med resirkulering/resursutnytting er alle grunnlag for satsingsområdet natur. Vi holder høy standard og krav til egen drift: Vårt uteområde i barnehagen er veritas-sertifisert, og i desember 2009 ble vi sertifisert som Miljøfyrtårnbedrift.

Fra Lov om Barnehager

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. (§2, barnehagens innhold)
Barnehagens virksomhet er tuftet på Lov om Barnehager, herunder Rammeplan for barnehager.

Fra Rammeplan for Barnehager

De overordnede mål for omsorg, lek, læring og sosial kompetanse er barnehagens grunnpilarer. Hele vår virksomhet bygges ut fra disse mål:

OMSORG: Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.

LEK: Barnehagen skal gi barna muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

LÆRING: Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

SOSIAL KOMPETANSE/ BARNEHAGEN SOM KULTURARENA:

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. (barnehageloven§2, barnehagens innhold)

Sandsli barnehage sin praktisering av rammeplan for barnehager

Barnehagen som arena for læring

Barnehagen er første trinn i barnas utdanningsløp. Barnehagen ble i 2006 overført til kunnskapsdepartementet sammen med skolen. Skole og barnehage har fått samordnet formål, fag og innhold for at det skal være kontinuitet i barnas utdanningsløp fra barnehage til skole. Barnehagen skal ha et tydeligere læringsinnhold enn tidligere.

Rammeplanen deler læringsinnholdet inn i 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

I hverdagen vil de ulike fagområdene være representerte samtidig: språk og sang knyttes til natur, etikk, kropp o.s.v. Inndeling i fagområder gjøres mest for at de voksne skal kunne sikre at barna får det allsidige innholdet i barnehagetilbudet som samfunnet gjennom Lov om barnehager fordrer.

I Sandsli barnehage sin årsplan blir det angitt hvilke fagområder som antas å dominere – også dette for å hjelpe personalet i planleggingen og for å sikre at alle fagområdene blir ivaretatt gjennom året-

Årsplan med prosjekt bolker som arbeidsform.

Sandsli barnehage bruker prosjekt bolker som arbeidsform. Hver bolk har fått en tittel som skal gi retning og inspirasjon underveis i arbeidet. Titlene er så ”åpne” at de fremmer ideer og oppfinnsomhet og kan romme en bredde av aktivitetsmuligheter. Hver bolk er tilpasset årstidens syklus.

De åpne titlene gir mulighet for innlemming av barnehagens syv ulike fagområder, likevel slik at de forskjellige fagområdene kan ha ulik vektning i de ulike bolkene.

Hva inneholder og hvordan gjøres prosjektbolkene?

Planlegging: Barna er viktige bidragsyttere i planleggingen av hver bolk – og de skal prege innholdet. Innhold og form skal differensieres slik at alle alders- og modenhetsnivåer blir imøtekommet, og barna skal oppleve progresjon i arbeidet og innholdet gjennom sin tid i barnehagen.

Prosjektene/temaene skal kunne foregå både inne og ute.

For hver måned får foreldrene hjem en månedsplan med barnehagens planer fra dag til dag. Årsplanen blir ”brutt ned” til konkrete aktiviteter, og tilpasset alle aldersgrupper.

Prosjektstart: Innledes med en fellessamling med introduksjon av prosjektets tittel.

Arbeidsperiode: Deretter kommer en arbeidsperiode hvor gruppene arbeider på ulikt vis med temaet: det handler om det samme, men utspiller seg i et stort, kreativt mangfold!

Avrunding/visning: Ved slutten av hver bolk avholdes en ny fellessamling hvor gruppene viser hverandre hva de har jobbet med i løpet av perioden, en slags oppsummering. Vi får dele opplevelse, vi får nye ”input” og nye ideer fødes.

Dokumentasjon: Prosjektene dokumenteres på ulike måter – for hverandre i barnehagen, for foreldre og nærmiljø, som vurderingsgrunnlag og således som utviklingsgrunnlag for det pedagogiske arbeidet videre. Og ikke minst vil dokumentasjonen utad bidra til å gjøre Sandsli barnehage kjent i barnehagemiljøet i Bergen og omegn.

Evaluerings: Evaluering foretas underveis i prosjektperioden. Presonalmøter og avdelingsmøter syter for at nødvendige justeringer kan tas etter hvert. Samlinger med barna, små og større skal fange opp barnas innspill/forslag.

Sluttevaluering – Dokumentasjon og sluttevaluering sikrer at godt arbeid/gode prosesser kan tas med til seinere prosjekt. Og at nødvendig tilpassing/endring kan justeres til kommende planer.

Læringsmål med å jobbe ut fra prosjektbolker i Årsplan er.

- Å ha et felles utgangspunkt - Lære å skape noe større sammen
- Lære å forstå sammenhenger, og gi innspill til innhold ut fra en ”åpen tittel”
- Lære at egen innsats/påvirkning har betydning i en større sammenheng.

Barnehagen som arena for danning.

Barnehagen er en viktig dannelsesarena for barn og familier. Flere foreldre er aleine om oppdrageransvaret – flere trenger støtte og hjelp i foreldrearbeidet på dette området.

Samfunnet er mindre entydig mht normer og regler – hva som er rett og galt på ulike områder

må derfor i dag i større grad diskuteres og vurderes. Flere barn vokser opp med mor som eneforsørger – at barnehagen tilbyr mannlige rollemodeller for barna er svært viktig. At de voksne er gode, romslige og ikke-diskriminerende voksne fremheves i Rammeplan for barnehagen – barna skal få støtte til å se forskjell på rett og galt og støttes i sin pro-sosiale atferd.

I Sandsli barnehage vektlegges i det daglige det å lytte, vente på tur, hilse god morgen / si ha-det, fremstå som tydelige og viktige for hverandre. Vi skal være imøtekommende og ta godt imot de som besøker oss! Og vi skal vise takknemlighet og begeistring for de steder og de situasjoner der vi besøker andre!

På foreldresamtalene går en gjennom hvert barns sosiale utvikling og samarbeid rundt dette temaet blir prioritert.

Omsorg

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Barnehagens personale har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt ovenfor alle barn i barnehagen. Omsorg i barnehagen handler både om relasjoner mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. (fra Rammeplan for barnehager)

Omsorg ses på som et overordnet utgangspunkt for vår virksomhet. Barnehagehverdagen skal oppleves både omsorgsfylt og meningsfylt. De planer og aktiviteter som igangsettes, den aktivitet som fyller hverdagen tilrettelegges på et omsorgsfylt grunnlag.

Barns lek

Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Leken er et allment menneskelig fenomen der barn har høy kompetanse og engasjement. Den er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom.

Utelek og uteaktivitet er en viktig del av barnekulturen som må tas vare på, uavhengig av geografiske og klimatiske forhold. (fra Rammeplan for barnehager)

I Sandsli barnehage fremholdes LEKEN som viktigste arena for barns allsidige læring. Barns lek inngår som aktivitet i svært mange deler av barnehagedagen. En god barnehagedag både starter og avsluttes i lek. Innimellom planer og tilrettelagte situasjoner, før måltid og etter måltid, leken oppstår spontant, den behøver ikke de store rom eller de ”riktige” leker... Lek oppstår, den danner noe, skapes gjerne om underveis, barn kommer til, fokus skiftes. Ved å late som, går barn inn i sin egen forestillingsverden, tar andre perspektiv og gir form for tanker og følelser. Leken er en sammenheng av hendelser, den styrker kreativitet og kommunikasjon. Noen ganger varer leken lenge, andre ganger øyeblikk...

Den voksne har et særlig ansvar for å gi anledning til lek (skape rom for), se til at alle barna har gode muligheter til å få leke, og at de får lekt sammen med andre. Personalet må være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Barn som ikke deltar i lek, holdes utenfor eller ødelegger andres lek, må gis særskilt oppfølging.

Barns medvirkning

Lov om barnhager gir barn rett til medvirkning. Retten er knyttet til FNs barnekonvensjon:

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

(Barnehageloven § Barns rett til medvirkning)

De voksne skal legge rammene for det pedagogiske innholdet og sikre barns vekst og utvikling, men barna skal være med å påvirke innholdet. Voksnes holdninger er avgjørende

når barn skal gis mulighet til medvirkning. Barn gir uttrykk for hvordan de har det både språklig og kroppslig, og deres følelsesmessige uttrykk skal bli tatt på alvor, og bli møtt med anerkjennelse.

I tråd med Stortingsmelding 41; Kvalitet i Barnehagen og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver understreker vi nødvendigheten av at vi voksne:

- Er tett på barna
- Har tid og evne til å lytte
- Samtaler med barna
- Arbeider med å støtte barn til å uttrykke seg, bli synlige og virke i sammen med andre
- På den måten motiverer barn til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen

Barn, uansett alder, skal oppleve å få være medvirkende til innholdet i barnehagen. De skal få oppleve at de er med på å skape og de skal kunne kjenne igjen sine bidrag. Å medvirke til planer er både å komme med ideer, og også lytte til andres ideer.

Å medvirke er å bidra til noe felles, noe sammen med andre, både i planlegging, i gjennomføring og i evaluering av tema.

I barnehagen skal barna få utvikle grunnlaget for seinere å kunne delta i et demokratisk samfunn. I barnehagen skal medvirkning handle om å oppøve en sosial kompetanse, å kunne omgås andre på en allment akseptert måte, ha kunnskap, å ha dannelse, forstå og bli forstått – alt ut fra alder og modning

Sandsli barnehage deltok i 2008 i Bergen kommune sitt prosjekt ”barns medvirkning”. Prosjektdeltagelsen gjorde at personalet fikk utvidet både kunnskap og metoder hos for å etablere barns deltagelse som en selvfølgelig del av virksomhetsplanleggingen. Gjennom den oppbygging og struktur vi har i årsplan, med å jobbe prosjektrelatert med innhold, har vi gode overordnede rammer som skal sikre kontinuerlig medvirkning fra barna, både i planlegging, gjennomføring og evaluering/etterarbeid.

I Sandsli barnehage knytter vi blant annet barns medvirkning til ulike her-og-nå situasjoner hvor barn *kan* medvirke, i forhold til alder og modning:

- I ulike samspill situasjoner
- I hverdags situasjoner; måltid, påkledning, toalett, valg av lek og aktiviteter inne og ute.
- I arbeid med miljøvern; kildesortering, kompostering, hagearbeid m.m.
- Valg av lekekamerater
- Turer – valg av turmål
- Musikk – valg av sanger/sangleker/instrumenter
- Drama – valg av aktiviteter og roller

I tillegg legger vi til rette for barns medvirkning i forbindelse med:

- Planlegging og evaluering av aktiviteter i temabolker
- Evaluering av barnas trivsel i barnehagen.

Barnehagen som kulturformidler

Barnehagen har et vidt kulturbegrep og skal formidle norsk kultur, samisk kultur og andre lands kulturer. Barn skal få være kulturskapere, samtidig som barn er bærere av sin egen kultur, barnekulturen.

Som kulturinstitusjon skal barnehagen se bakover, fremover og være samtidsorientert i sin kulturformidling. Barnehagens egne tradisjoner vil være en del av barnehagen sin kulturformidling. Barnehagen skal formidle allmenne kristne og humanistiske livsverdier uten å forkynne.

Sandsli barnehage har KULTUR som et av to pedagogiske hovedområde.

Det innebærer at kulturopplevelser og kulturskaping vektlegges. Som pilotbarnehage for Den Kulturelle Bæremeis, organiserer vi og tilrettelegger for at barna blir bydd på et mangfold av kulturopplevelser! Barna skal delta og skape selv, de skal møte kunst og kultur både på hjemmebane (i barnehagen) og ute i samfunnet. Personalet i barnehagen tilrettelegger for at årets planer gjennomføres med kulturrikdom!

Den kristne delen av kulturarven blir særlig behandlet i forbindelse med de kristne høytidene. Barnehagen behandler andre lands kulturer i forhold til om barnehagen har voksne eller barn fra andre land, eller dersom nyhetsblide tilsier at det er aktuelt for barna å ta opp tema.

Samarbeid med skolen

Lov om barnehager pålegger barnehagen å samarbeid med skolen for å gjøre overgangen letter for barna.

Sandsli barnehage er bedriftsbarnehage og således ikke naturlig tilknyttet noen spesiell skole. Likevel tilbyr vi samarbeid og samtale ved overgang til skole der det er særlig behov for det, eller der foreldre ønsker det.

Barnehagen benytter TRAS og SPRÅKSPRELL som systematisk språktrenings- og registreringsverktøy og kan i forståelse med foreldre gir overføringsinformasjon til skolen ut fra dette. Barnehagen bruker også STEG FOR STEG som pedagogisk verktøy for de eldste barna til å bli bedre kjent med egne og andres følelser. Noe vi ser på som viktig skoleforberedende satsing.

Barnehagen har følgende skoleforberedende aktiviteter: tre dagers førskoletur til Mjølfjell, særlig rolle i barnehagens arrangementer, stor avslutningsfest til sommeren med fokus på skolebarna.

Sandsli barnehage, en Miljøfyrtårnbedrift.

Alle Stiftelsen Statoils barnehager sikter mot felles mål: Å bli Miljøfyrtårnbedrifter!

Sandsli barnehage ble i desember 2009 sertifisert som Miljøfyrtårnbedrift.

Barnehagen er en oppvekst og lærende institusjon. Gode og miljøbevisste vaner skal til en hver tid være en del av vår hverdag. Og hver av barnehagene skal finne frem til gode rutiner som sikrer miljøet og holder miljørettet fokus.

Å skape ”gode vaner” en grunnleggende holdning til ivaretagelse av miljøet, - se ressursutnytting i de små hverdagslige aktiviteter, blir derfor en viktig del av vår pedagogiske virksomhet. Miljøivaretagelse skal være en av langtids-satsingsområdene innenfor stikkordet ”NATUR”, i Sandsli barnehage.

Å ivareta miljøet handler om å legge om på vaner, bli mer bevisste på både holdninger og praksis. Gjenbruk, ressurs sparing, kildesortering med mer blir ikke bare noe vi skal tenke på som voksne. Barna må oppleve dette som en aktiv del av hverdagen, de kan delta selv med, kildesortering, være bevisste bruken av strøm etc. Vi tenker å legge satsing og fokus inn i miljøspørsmål, i det daglige i barnehagen og videreutvikle fra år til år. Sandsli barnehage

ønsker å fremstå som miljøbevisste! Vi ønsker at barna skal få en grunnleggende holdning til å ivareta jordens ressurser, og bli glad og knyttet til naturen og evne å ta vare på den!

Avfallshåndtering:

Vi arbeider med å innarbeide gode rutiner og vaner i forbindelse med avfallshåndtering. Kompostering av matavfall har vi hatt spesielt fokus på og vi har en ”jordfabrikk” med tre kompostbinger bak huset, og barna deltar i arbeidet med denne prosessen. Dette har ført til at restavfallet vårt er halvert! Vi har også produsert god jord som blir brukt til jordforbedring på busker og trær på ”den store Hagedagen” om våren, der vi rydder, planter og klipper busker. Vi legger vekt på at barna skal få bidra i arbeidet med kildesortering, og også med å bidra til at det ser ordentlig ut hos oss. Månedlig har vi felles miljøryddedag både inne og på uteområdet.

Mat og kosthold

Barnehagen har middagsservering og holder et særlig fokus på sunt og variert kosthold. Barnehagen har egen kokk, som setter sammen menyer for middag, som presenteres i månedsplan. Mat og menyer er også noe som barna kommer med forslag til. Og planlagt, er med og forbereder deler av.

Glede og samlingspunktet ved måltidene, mat og matkulturer, sunt og variert kosthold er stikkord for vår satsing. Detaljer for aktuelle områder/tema: økologisk mat, råvarer fra nærmiljø, bevissthet i sukkerbruk, fremholde lysten til å smake på ny/ukjent mat.

Bursdagsfeiringer vektlegger vi feiringen/sammenkomsten for barnet og servering av bugnende fruktfat som festdessert! Dette syter barnehagens kjøkken for å fremskaffe, særegne og spesielle til hvert enkelt barn gjennom året!

Vi fremholder å en god planlegging, gi dokumentering og ha vurdering på dette feltet, på linje med de andre områder.

Det estetiske miljøet:

Det er viktig å ha fokus på hvordan vi har det innendørs. Barnehagen skal ha plass til mange ulike aktiviteter. Dokumentasjoner og tegninger skal ha plass på veggen og ulike lekemateriell skal være synlig og innbydende. Vi vil arbeide for å få dette til på et ryddig og oversiktlig vis. Hvordan det ser ut rundt oss påvirker både barn og voksne, og vi vil etterstrebe å skape en sammenheng mellom det estetiske miljøet og våre pedagogiske målsettinger. Dette også med tanke for veien videre til nytt barnehagebygg! Vi vil legge stor vekt på barnas medvirkning i prosjektene. De skal få oppleve at deres bidrag og idèer blir tatt på alvor og har en betydning for fellesskapet og for miljøet i en større sammenheng.

Sandsli barnehage – med et Veritas-sertifisert uteområde.

Sandsli barnehage sitt uteområde ble Veritas sertifisert desember 2008.

Dette innebærer kontinuerlig høy standard både for sikkerhet og ivaretagelse av uteområdet.

Det å verne om miljøet er også så absolutt å ivareta gode hverdagslige rutiner for orden og sikkerhet! Det handler om å bry seg, være med å rydde, vedlikeholde, ivareta både lekeapparater, busker og planter! Og barna engasjeres og er interessert når de voksne (personalet og foreldrene) fokuserer på det! Vi vil ha det fint rundt oss i Sandsli barnehage, og vårt krav til sikkerhet er høyt.

Samarbeid i nærmiljøet

Lov om barnehager sier at barnehagen skal delta i nærmiljøet.

Sandsli barnehage er bedriftsbarnehage i et kontor- og næringsmiljø, og ingen av barna bor i nærmiljøet. Vår kontakt og deltagelse i nærmiljøet er knyttet til Statoil (foreldrenes arbeidsplass), bruk av skogsområdene på Sandsli og et godt samarbeid med naboborettslaget: Vi benytter deres fotballbane og de bruker lekeplassen vår i helger etc. borettslaget låner og barnehagen til sitt årlige julegaveverksted for borettslagets barn.

Samarbeid med barnas hjem.

Lov om Barnehager pålegger barnehagen å ha et nært samarbeid med barnas hjem og anser dette som forutsetning for at barna skal ha et godt utbytte av barnehageoppholdet.

Sandsli barnehage vektlegger, gjennom hele året, at barnehagens innhold og arbeid, skal presenteres, og deles med foreldrene

Planverket er utformet slik at det skal være lett for foreldrene å få oversikt over barnehagens innhold, bl.a blir det delt ut månedsplaner m. daglig innhold og meny. Foreldrene er aktivt med i utforming av barnehagens Årsplan.

Den viktigste kontakten er de daglige samtalene. Personalet vektlegger at barna skal oppleve de daglige møtene mellom barn og foreldre som positive. Hver vår og høst er det individuelle foreldresamtaler, og er det ønsket, avholdes slike samtaler ellers ved behov. To ganger i året har barnehagen foreldremøte (høst og vår), foreldrene er med på å gi innspill til innhold.

Bilder og arbeider som lages blir utstilt gjennom året, og barnehagen lager til ulike tilstelninger som foreldre inviteres til.

Møteplan

For å sikre kvaliteten i driften – og samarbeidet mellom de voksne, har barnehagen følgende etablerte møteplan:

- Ledermøter – pedagogiske ledere og styrer utgjør barnehagens ledernettverk, ukentlig møte
- Personalmøter – der hele personalet er med å planlegge og vurdere det pedagogiske arbeidet, møte en gang pr. måned.
- Hjemmegruppemøter – der personalet på hver hjemmegruppe sammen drøfter gruppens og hvert barns utvikling, ukentlig møte
- Faggruppemøter (del av personalmøte) – der personale på hver faggruppe (X&Tvers grupper) er med å planlegge og vurdere faggruppens aktiviteter.

Vurdering

Lov om barnehager pålegger barnehagen å drive systematisk vurderingsarbeid, hvor både barn, foreldre og ansatte skal delta.

I Sandsli barnehage er foreldrenes medvirkning sikret gjennom foreldrenes representanter i Samarbeidsutvalget (SU), hvor årsplanen og årets forløp jevnlig er gjenstand for samtale og vurdering. I tillegg har barnehagen hver vår og høst et tema som underlegges særlig vurdering (spesifisert i Årsplanen), og hver foreldre blir i innkallingen til foreldresamtalen invitert til å gi sitt synspunkt på vurderingstemaet.

Barnehagen arbeider med å utvikle gode metoder for å sikre barnas medvirkning – foto og samtaler blir benyttet.

Barnesamtaler for evaluering og innspill i planlegging

Barnesamtaler, også kalt trivsel samtaler, der barnet er i fokus Dette er tilrettelagte møter med de største barna (4 og 5 åringene) og primærkontakt. Det tilrettelegges for et fint møte med barnet, gjerne med litt tegnesaker med. Før vi planlegger et nytt tema, kan barna få komme med innspill til aktiviteter og ideer. Dette kan for eksempel gjøres ved hjelp av samtale og kollektiv tegning i en samlingsstund.

Når vi er ferdig med et tema, bruker vi dokumentasjonen (bildene, tegningen) som grunnlag for refleksjon og undring over prosessen. De får lære seg å sette ord på det de har opplevd og jobbet med. Dette styrker også fellesskapsfølelsen. Barna får lov til å virke med i Sandsli barnehage!

Pedagogisk dokumentasjon

er et viktig redskap i arbeid med barns medvirkning (foto, tegning). I Sandsli barnehage har vi digitalt kamra på hjemmegruppene som blir flittig brukt i hverdagen. Det er blitt en del av barnehage dagen å ta bilder og vise dem for barna. Barna blir synliggjort, og får bekreftelse på at det de sa og gjorde var viktig og interessant for andre.

Og - refleksjoner rundt aktiviteter og deltagelse i arbeidsprosesser – bringer frem nye ideer. Bilder, - til fellessamlinger og ulike foreldresammenkomster, - til hjemmegruppen og på hjemmesidene til barnehagen.

Filosofi – og filosofiske tilnæringer til temabolker gjennom året.

Filosofi er et fagområde vi har jobbet med siden vi begynte som pilotbarnehage for Den Kulturelle Bæremeis. Vi ser verdien av å ha filosoferende samtaler omkring de temaer som velges. I filosofiske samtaler finnes ingen fasitsvar. Barnas medvirkning er betydningsfull og viktig. Spørsmålene og undringen som dukker opp underveis – vinklinger og synspunkt har betydning og driver samtalen! Både barn og voksne får tværet litt på tankene og tankemønstrene sine!

Er kanskje spørsmålene viktigere enn svarene? Vi fortsetter å spørre omkring tema på hver av bolkene vi starter!

Primærkontakt

Verdisynet vårt tar utgangspunkt i at barn har behov for tette og nære relasjoner til en fast voksen i barnehagen.

Rent praktisk foregår det slik at primærkontakten har ansvar for sine barn og deres familier. Det er primærkontaktens ansvar å sikre barnet og deres foreldre en god start og trivsel i barnehagen. Primærkontakten er også ansvarlig for å sikre en god kommunikasjon og kontakt med foreldrene, noe som gjør at de føler seg trygge på at barna blir godt ivaretatt den tida de er i barnehagen. I situasjoner der primærkontakten ikke er tilgjengelig, vil sekundærkontakten ta over dennes rolle. De pedagogiske lederne har et overordnet ansvar for alle barn i sine grupper.

- Primærkontakten har ansvar for å sikre en god og nær kontakt med sine barn.
- Hjelp og støtte barna med ulike utfordringer, være lydhør for deres følelser.
- Hjelp barna til å ta selvstendige valg med hensyn til leker, aktiviteter, venner og lignende.
- Lære barna konfliktløsning, gi støtte slik at de kan avslutte konflikter på en god måte.

Tilvenningstiden

For barnas første tid i barnehagen har vi i Sandsli barnehage etablert et eget program som sikrer barna og deres familier en god start i barnehagen, bl.a. får barna sin egen faste voksne, primærkontakt.

Mål: - Å lette barnets tilvenning til barnehagen

- Å gi barnet (og foreldrene) en raskest mulig oversikt over barnehagens faste systemer og ordninger.

Detaljer i planen for tilvenningstid deles ut til alle nye barn/foresatte som begynner i barnehagen.

I tilvenningstiden ”lukkes” hjemmegruppenes dører – barnas vandring mellom hjemmegruppene reduseres. Prinsippet ”fra det kjente til det ukjente” gjennomføres så godt det lar seg gjøre – så langt det synes hensiktsmessig.

Når barn begynner i løpet av året legges de samme prinsippene til grunn – men må tilpasses driften som da er i full gang.

Imøtekommenhet fordrer medvirkning! Arenaen – er barnehagen.

Den voksne er tilretteleggeren, medspilleren, støtten, utfordrerens, modellen, rådgiveren, koordinatoren... alt ettersom.

Barna mellom; har også roller og skal lære roller som tilretteleggere, medspillere, støtte, ..osv. At forholdene på alle plan er gode, er like avgjørende i vår barnehagehverdag, som for en idrettsutøver på sin idrettsarena!

Temabølker som vi har gjennom perioden skal innholdsmessig være tilrettelagt for både de minste og de større barna. Vi ser det som viktig at barna får lære basisferdigheter innenfor alle fagområder. Gjennom året, gjennom temabølkene og gjennom ”hverdagene” skal vi bidra til at hvert av barna får bruke og tøy ”sitt nivå”! Basisferdigheter i et stort spekter: - fysiske aktiviteter som f.eks. dans og bevegelse, - grunnleggende tegneferdigheter, - maling og formingskunnskaper, - modellering, - bygge/konstruksjon/teknikk, - tall og begrepsforståelse, -språk og kommunikasjon, - tanke og filosofering, -musikk og rytme, -grunnleggende sosiale ferdigheter, lek og samarbeid

Likevel: tilbake til innledningen; Basisferdigheter er også læren om normer og gode grunnleggende samarbeidskunnskaper. Vennskap og imøtekommenhet utvikles gjennom ord og handling

TRAS, Askeladden, Steg for Steg og Språksprell, – Ord og Handling.

Mål: Barnehagen bruker disse ulike pedagogiske verktøy for styrking og kartlegging av språk og språkforståelse! Det er hjelpemidler som brukes i tilrettelagte og voksenstyrte stunder.

TRAS – Tidlig registrering av språkutvikling – er et observasjonsmaterieell for språk og språkutvikling hos barn i barnehagen. Materiellet gjør det blant annet mulig å vurdere et barns språkutvikling i forhold til det som er forventet på ulike alderstrinn. Vi har som mål å få gjennomført en TRAS registrering av barnehagens 3 åringer. Foresatte vil bli kontaktet i forkant av dette.

Askeladden er en normert språkscreeningstest for førskolebarn i alderen 2- 6,11 år. Testen inneholder en rød sekk med ulike objekter, registreringsskjema og en håndbok. Askeladden kan utføres av førskolelærere og foreldrenes tillatelse innhentes.

Askeladden består av 9 deltester som måler ulike sider ved språkutviklingen, men gir likevel kun et utsnitt av språk og språklige forutsetningsfunksjoner.

Steg for Steg. Steg for steg for barnehagen inneholder leksjoner for barn fra 1 – 6 år.

Det består bl a av 31 plansjer i A3 størrelser. Plansjene er hovedelementet i Steg for steg og brukes som utgangspunkt for samtale. På forsiden er det et sort/hvitt foto, mens det er

veiledning til personalet på baksiden. Gjennom Steg for steg for barnehagen trenes det på:

- Empati: forstå hva en selv og andre føler, sette seg i andres sted og ha medfølelse med andre.
- Mestring av sinne: gjenkjenne hvordan sinne føles, legge merke til hva som gjør en sint og anvende teknikker for å roe seg ned.
- Problemløsning: å stoppe opp, tenke seg om og velge en løsning etter først å ha konkretisert problemet og diskutert hvilke løsninger som finnes.

Språksprell. De språklige områdene det blir jobbet med er: Oppmerksomhet for lyd, rim og regler, stavelsesdeling, forlydsanalyse. Innen hvert av disse områdene er det syv leker. Fra bokomslaget: *Metodiske språkleker for 6-åringene. Språksprell trener opp elevenes språklige bevissthet gjennom korte og systematiske lekeøvelser. Gir barna et solid fundament å bygge videre på i lese- og skriveinnlæringen.*

Språk – og identitet. Ukentlige engelsksamlinger i barnehagen.

De siste årene har vi hatt en økning i antall tospråklige barn. I 2009 innførte vi felles ukentlig engelsk sang- og lek samlinger for de av barna som er tospråklige og bruker engelsk. Dette har vært en suksess som vi vektlegger å fortsette med.

Tid og plass for de minste barna.

Det vektlegges å lage gode tumleplasser for de minste barna, rundt om på hjemmegruppene. Alderslik deling i Kryss og Tversgrupper (X&T) er viktig også for de minste barna. Ved at det tilrettelegges gode rom og lekemuligheter, og fast bemanning for ”Stjernene” (1 åringene) og ”Pluto” (2 åringene) 2 formiddager i uken fremmes også den aktivitet en ”tumbler” trenger, både inne og ute.

Samarbeid med Høgskolen i Bergen

Lov om barnehager påbyr barnehagene å ta i mot studenter fra førskolelærerutdanningen. Sandsli barnehage har etablert et fast samarbeid med Høgskolen i Bergen. Flere av de pedagogiske ledere danner barnehagens øvingslærerteam som har et felles ansvar under ledelse av daglig leder.

I fast turnus har vi årlig: 1. kl studenter i oktober/november, januar 3.kl studenter, i februar/mars 2. kl studenter. Linjefagsmodeller som Høgskolen tilbyr studenter å gå på gjør at vi har muligheter og etter hvert gode erfaringer med å få studenter fra linjefaglig: Kunstlinje og Naturfaglig linje.

I tillegg er samarbeidet med høgskolen basert på utveksling av erfaring: fagdager som Høgskolen arrangerer, eller samarbeid hvor skolens faglærere kan benytte barnehagen.

Den Kulturelle Bæremeis (DKB), fra pilotbarnehage til DKB tilknyttet kompetansebarnehage.

Vi har vært med i Bergen Kommunes pilotprosjekt Den Kulturelle Bæremeis, siden oppstart 2006. Prosjektet var da underlagt seksjon for Kunst og Kultur i Bergen kommune, v/ Greta Evjen. Høsten 2009 ble dette prosjektet videreført for alle som da hadde vært med i pilotprosjektet, til å videreføres som DKB tilknyttet kompetansebarnehage. Dette innebærer at barnehagen har minst ett årlig kunnsfaglig samarbeidsprosjekt med eksterne kunstner/kunstinstitusjon. Prosjektsøknad skal foreligge årlig for hvilken satsing barnehagen planlegger, prosjektet skal følges opp med visning, og dokumentasjon av arbeid og evaluering. Som kompetansebarnehage skal vi kunne bistå med råd og kunnskaper på bakgrunn av kunnsfaglige temaer barnehagen har hatt. Vi har også muligheter/tilbud om eksterne forestillinger / kurs / konferanser i regi av DKB, som vi som barnehage kan delta på (både barn og personell)

I vår Årsplan legges det detaljer for samarbeid og satsing for hvert år. Kontaktnettverk administreres via oppvekst/skole i Bergen kommune v/ Eric Duncan.

Andre eksterne samarbeidspartnere: CARF

Sandsli barnehage er "Kolibri barnehage". Desember 2008 ble vi utnevnt som Kolibri Barnehage av CARF - Children At Risk Foundation. Dette innebærer at vi er fast støtte- og samarbeidspartner med organisasjonen. De utveksler informasjon med oss; det være seg arrangement de tilbyr i Bergen og vi har årlig julemarked ved Luciafeiringen, der inntektene uavkortet går til CARF. Vi synes det er viktig at barn får kunnskap om den verden som er utenfor vårt nære. Dette kan vi bidra til å styrke!

Vi er også så heldig å ha hatt personlig besøk av organisasjonen både i mai 2009 og juni 2011. I 2009 var Gregory Smit på reise til Bergen med en stor gjeng av sine barn og unge fra Kolibriredet, og de la turen innom Sandsli barnehage. Begge treffene ble en uforglemmelig opplevelse for de som var der! Dette har på mange måter styrket vårt samarbeid, og med bilder og samlet materiell fremholdes arbeidet CARF gjør.

Vår Virksomhetsplan er fortsatt under arbeid.

Vi velger likevel å legge den ut til informasjon, slik at den kan leses i sammenheng med vår Årsplan 2011 - 2012

*Sandsli Barnehage, 28.06.11
Oddny Naasen, daglig leder*

Sandsli barnehage;
Besøksadresse: Sandslimarka 183, 5254 Sandsli
Postadresse: c/o Statoil, postboks 7200, 5020 Bergen
Telefonnr: 55 92 51 10